

DECIZIE

21 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Sveatoslav Moldovan, Iuliana Oprea

juducând recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „Constr-Prim Locuință” Societate cu Răspundere Limitată, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea cu Capital Străin „Constr-Prim Locuință” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Ingăi Grosu privind obligarea executării obligațiilor contractuale, acțiunea reconvențională a Întreprinderii cu Capital Străin „Constr-Prim Locuință” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Ingăi Grosu privind obligarea executării condițiilor contractuale, precum și cererea de chemare în judecată înaintată de Grosu Inga împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Constr-Prim Locuință” Societate cu Răspundere Limitată, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Via Brevis” și Întreprinderea de Stat „Serviciul de Asistență Beneficiari a Obiectelor Sociale” privind rezilierea contractului și încasarea sumei,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2016, prin care s-a respins cererea Întreprinderii cu Capital Străin „Constr-Prim Locuință” Societate cu Răspundere Limitată privind amânarea achitării taxei de stat și s-a restituit cererea de apel apelantului,

CONSTATĂ :

La 27 mai 2009, ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL s-a adresat cu cerere în instanța de judecată împotriva Ingăi Grosu cu privire la obligarea executării obligațiilor contractuale.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 17 decembrie 2007, a încheiat cu Inga Grosu un contract de investiții în construcția spațiului locativ, în temeiul căruia întreprinderea s-a obligat să organizeze și să efectueze construcția blocului locativ din str. Calea leșilor nr.63/6 mun. Chișinău, iar Inga Grosu în calitate de investitor să finanțeze construcția spațiului locativ contractat.

Menționează ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL că Inga Grosu refuză să execute obligațiile contractuale asumate, motiv din care solicită instanței de judecată obligarea părâtei să execute obligațiile prevăzute la pct. 3.2 lit. a) și pct.4 din Anexa nr. 2 a contractului de investiție în construcția spațiului locativ nr.49/B din 17 decembrie 2007.

La 27 mai 2009, Inga Grosu a depus o cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „Constr-Prim Locuință” privind rezilierea contractului de investiție în construcția spațiului locativ nr.49/B din 17.12.2007 și încasarea sumei de 236 825,22 lei, ce constituie suma achitată pentru construcția apartamentului nr. 49 format din trei odăi, situat la etajul 2 al blocului locativ (B), situat în str. Calea Ieșilor, nr. 63/6 din mun. Chișinău, cu suprafața totală de 102,93 m.p., precum și a parcării subterane cu suprafața de 16 m.p.

În susținerea cerințelor înaintate, Inga Grosu a menționat că, în anul 2007, ÎCS „Constr- Prim Locuință” SRL a inițiat construcția complexului locativ situat în mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, nr. 63/6, iar conform pct. 4.1 din contractul nr.49/B încheiat la 17.12.2007, prețul total al imobilului contractat a constituit suma de 64 121 Euro.

La fel, a mai indicat că, potrivit ordinului de încasare a numerarului seria/nr, HA 73002007 din 25 decembrie 2007, dar și a ordinului de încasare a numerarului nr.10 din 22.02.2008, ea a achitat ÎCS „Contr-Prim Locuință” SRL suma de 161 500 lei și respectiv 75 325,22 lei, iar în total suma de 236825,22 lei.

Susține Inga Grosu că, din motive neîntemeiate pârâtul nu-și execută în modul corespunzător obligațiile contractuale asumate în baza contractului de investire încheiat la 17.12.2007, astfel ca lucrările de construcție a blocului locativ sunt stopate, iar compania antreprenor se află abia la etapa de construire a zidului de protecție.

Concretizează reclamanta că la numeroasele adresări despre evoluția lucrărilor de construcție, a primit doar răspunsuri evazive, fiind solicitată doar achitarea sumelor bănești pârâtului. Astfel, invocă Inga Grosu, la 16.01.2009 a expediat în adresa ÎCS, „Constr-Prim Locuință” SRL o cerere prin care și-a manifestat consimțământul de a rezilia contractul de investire în construcția spațiului locativ, cu solicitarea de a fi restituită suma de bani în mărime de 236 825,22 lei achitată anterior, însă nu a primit nici un răspuns.

Solicită Inga Grosu rezilierea contractului de investiție în construcția spațiului locativ nr. 49/B din 17.12.2007, încheiat între Grosu Inga Serghei și ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL, precum și încasarea de la ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL în beneficiul său suma de bani în mărime de 236825,22 lei, suma achitată pentru construcția apartamentului nr.49 format din 3 odăi situat în mun. Chișinău str. Calea Ieșilor nr.63/6.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 31 iulie 2009, s-a dispus conexarea într-un singur proces a pricinilor civile indicate mai sus (f d. 57 - 58 V. 1).

La 10 decembrie 2013, ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL a înaintat cerere reconvențională împotriva Ingăi Grosu prin care a solicitat obligarea Ingăi Grosu de a executa condițiile contractuale și anume de a aduce un alt investitor, în temeiul pct.8.2 al contractului de investiții în construcția spațiului locativ nr.49/B din 17.12.2007.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 02 septembrie 2015 s-a respins integral acțiunea ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL împotriva Ingăi Grosu cu privire la obligarea executării obligațiilor contractuale, ca fiind neîntemeiată. S-a respins acțiunea reconvențională a ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL intentată împotriva Ingăi Grosu privind obligarea executării condițiilor contractuale ca fiind neîntemeiate. S-a admis integral acțiunea Ingăi Grosu împotriva ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL, intervenienții accesorii SRL „Via- Brevis” și ÎS „Serviciul de Asistență beneficiari a Obiectelor Sociale” cu privire la rezilierea contractului și încasarea sumei. S-a reziliat contractul de investiție în construcția spațiului locativ cu nr.49/B din 17 decembrie 2007, încheiat între ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL și Inga Grosu. S-a încasat de la ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL în folosul Ingăi Grosu suma de bani în mărime de 236 825,22 lei, drept plată parțială efectuată în temeiul contractului de investiție în construcția spațiului locativ cu nr.49/B din 17 decembrie 2007. S-a încasat de la ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL în folosul Ingăi Grosu suma de bani în mărime de 1000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. S-a încasat de la ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL în folosul statului taxa de stat în mărime de 29 038,99 lei, drept taxă de stat de a cărei plată reclamanta Inga Grosu a fost scutită și de asemenea ca taxă de stat neplătită de ÎCS „Constr- Prim Locuință” SRL la depunerea cererii de chemare în judecată și intentarea acțiunii reconvenționale.

La 01 octombrie 2015, ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri, totodată a solicitat să fie scutit de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiția din 30 martie 2016 s-a admis cererea depusă de ÎCS „Contr-Prim Locuință” SRL privind strămutarea pricinii la o altă instanță de judecată egală în grad, pricina civilă fiind strămutată la Curtea de Apel Bălți (f.d. 115-118 voi.4).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016 s-a respins cererea ÎCS „Constr-Prim Locuință” privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

La 14 iulie 2016, ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL a înaintat cerere de recurs împotriva încheierii din 28.06.2016 solicitând să fie scutit de la plata taxei de stat.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 28 septembrie 2016 s-a respins recursul declarat de ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL și s-a menținut încheierea Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016.

La 13 octombrie 2016, ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL a depus cerere suplimentară prin care a solicitat amânarea achitării taxei de stat până la finisarea examinării cauzei.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2016, s-a respins cererea înaintată de ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL privind amânarea achitării taxei de stat și s-a restituit cererea de apel depusă de ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL.

Invocând ilegalitatea încheierii instanței de apel, la 28 octombrie 2016 și la 19 decembrie 2016, ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 14 octombrie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu emiterea unei noi încheieri prin care să se decidă amânarea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel și repunerea pe rol a apelului.

În motivarea cererii de recurs, ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL indică că instanța de apel neîntemeiat și ilegal l-a obligat să achite taxa de stat, deoarece atât din materialele dosarului cât și din probele prezentate reiese faptul că ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL nu dispune de mijloace financiare și nici nu are posibilitate reală să achite taxa de stat deoarece conturile societății sunt blocate. Totodată, concretizează recurentul că alte surse de venit nu are, menționând că nu desfășoară activitatea economică și nu are posibilitatea să-și valorifice bunurile sale deoarece sunt aplicate o serie de interdicții.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2016, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din materialele cauzei, s-a stabilit cu certitudine că ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 02 septembrie 2015 solicitând totodată și scutirea de la plata taxei de stat. Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016 s-a respins cererea ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL privind scutirea de la plata taxei de stat iar prin decizia Curții Supreme de Justiție s-a respins recursul declarat de ÎCS „Constr-

Prim Locuință” SRL și s-a menținut încheierea instanței de apel din 28 iunie 2016.

Instanța de recurs constată că la 13 octombrie 2016 ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL a prezentat o cerere suplimentară prin care a solicitat amânarea achitării taxei de stat pentru examinarea cererii de apel până la finisarea examinării cauzei în instanța de apel, iar prin încheierea Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2016 s-a respins cererea înaintată de ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL privind amânarea achitării taxei de stat și s-a restituit cererea de apel depusă de ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL.

La emiterea încheierii, instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, care stipulează că instanța de apel restituie printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368, al. (1) CPC.

Raportând circumstanțele stabilite la normele de drept procesual menționate, Colegiul constată că instanța de apel corect a emis încheierea prin care a restituit cererea de apel din motivul neachitării taxei de stat în termenul stabilit, or litigiul depus judecării este cu titlu patrimonial iar prin prisma art. 84 CPC, atât cererea de chemare în judecată, cât și cererile de apel, recurs, se impun cu taxă de stat.

La caz, instanța de apel corect a stabilit că în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, potrivit reglementărilor art.85 alin.(4) CPC, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei, iar conform art.4 al Legii taxei de stat, nr.1216-XII din 03 decembrie 1992, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de la plata taxei de stat persoanele fizice sau juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Potrivit art.86 alin.(1) CPC, până la etapa dezbaterilor judiciare, judecătorul sau instanța judecătorească soluționează cererile părților privind amânarea sau eșalonarea plății taxei de stat ținând cont de situația lor materială.

Colegiul menționează că instanța de apel corect a stabilit că, conform prevederilor normei date, cererile părților privind amânarea plății taxei de stat se soluționează până la etapa dezbaterilor judiciare, însă apelantul a solicitat în cererea sa amânarea plății taxei de stat până la finisarea examinării cauzei în instanța de apel.

Totodată instanța de recurs conchide că pentru scutirea de plata taxei de stat, sau amânarea achitării taxei de stat, solicitantul trebuie să prezinte probe pertinente, care să confirme că este în imposibilitate de a achita taxa de stat. La cererea de scutire sau amânarea achitării taxei de stat a persoanelor juridice se expun circumstanțele care justifică solicitarea, urmează să se probeze lipsa mijloacelor financiare, fapt nedemonstrat de către recurent, or instanța la emiterea hotărârii nu se poate baza pe probe pur declarative.

Mai mult de cât atât, din materialele cauzei se reține că încheierea instanței de apel din 28 iunie 2016 a fost recepționată de către recurent, la fel fiind recepționată și decizia Curții Supreme de Justiție din 28 septembrie 2016 prin care s-a respins cererea de recurs împotriva încheierii date, însă ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL nu a înlăturat neajunsurile cererii de apel, prin urmare nu a executat indicațiile instanței de a achita taxa de stat, stabilită prin încheierea din 28 iunie 2016 în baza art.368 alin. (1) CPC.

Din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel întemeiat a dispus respingerea cererii ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL privind amânarea achitării taxei de stat și restituirea cererii de apel, or apelantul nu a îndeplini indicațiile instanței de apel stabilite prin încheierea din 28 iunie 2016.

Astfel, instanța de recurs menționează că în cauza SRL Tudor-Comerț vs.Moldova, Curtea a reiterat că articolul 6 §1 nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, atunci procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție. Curtea a constatat că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârilor instanțelor de fond, instanța de apel este în drept să limiteze dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde legislației în vigoare.

De altfel, instanța europeană a relatat în practica sa constantă că, dreptul la o instanță nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen nu exclude niciodată ipoteză că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy –Miloslavsky vs. Regatul Unit), dar această restricție se impune a fi una justificată, generată de situația celui ce recurge la calea de atac, dar și conformă normelor care guvernează accesul la justiție.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Astfel, din considerentele menționate, având în vedere că încheierea recurată este legală și întemeiată, iar recursul este nefondat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide asupra respingerii recursului declarat de către ÎCS „Constr-Prim Locuință” SRL și menținerii încheierii Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se respinge recursul declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin „Constr-Prim Locuință” Societate cu Răspundere Limitată.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea cu Capital Străin „Constr-Prim Locuință” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Ingăi Grosu privind obligarea executării obligațiilor contractuale, acțiunea reconvențională a Întreprinderii cu Capital Străin „Constr-Prim Locuință” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Ingăi Grosu privind obligarea executării condițiilor contractuale, precum și cererea de chemare în judecată înaintată de Grosu Inga împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Constr-Prim Locuință” Societate cu Răspundere Limitată, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Via Brevis” și Întreprinderea de Stat „Serviciul de Asistență Beneficiari a Obiectelor Sociale” privind rezilierea contractului și încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea